

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
ВОЛИНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

29 березня 2016 р. № 11

Справа № 5-16

м. Луцьк

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 5-16 про порушення Торчинською селищною радою (45612, Волинська обл., Луцький р-н, смт. Торчин, вул. Незалежності, буд 103, код ЄДРПОУ) та подання сектору досліджень і розслідувань антиконкурентних дій та недобросовісної конкуренції від 11.03.2016 року № 5-16/8 - спр.,

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням адміністративної колегії Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія територіального відділення) від 09.02.2016 року № 5-рк було розпочато розгляд справи № 5-16 в зв'язку з наявністю в діях Торчинської селищної ради ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування на ринку вивезення твердих побутових відходів.

В ході розгляду справи Волинським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – територіальне відділення) встановлено наступне.

За результатами планової перевірки Торчинської селищної ради та її виконавчого комітету щодо дотримання законодавства про захист економічної конкуренції протягом 2012 - 9 місяців 2015 року, проведеної територіальним відділенням з 11.11.2015 по 10.12.2015 відповідно до наказу в.о. голови територіального відділення від 27.10.15 № 36 було виявлено в діях Торчинської селищної ради ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Рішенням Торчинської селищної ради (надалі - селищна рада, Відповідач) від 28.12.2010 р. № 2/2 затверджено Регламент селищної ради, Положення про постійні комісії міської ради.

Згідно з даними Довідки з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України Торчинська селищна рада здійснює діяльність з управління загального характеру (КВЕД 84.11.).

Одним із завдань Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, в частині контролю за прийняттям органами місцевого самоврядування рішень, які мають вплив на конкуренцію.

Взаємовідносини між виробниками, виконавцями і споживачами, що виникають у сфері надання та споживання на ринках житлово-комунальних послуг регулюються, зокрема: Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про житлово-комунальні послуги» (надалі – Закон).

Послуги на ринку вивезення твердих побутових відходів в смт Торчин Луцького району надає виробниче управління житлово-комунального господарства смт Торчин (надалі – ВУЖКГ смт Торчин, Підприємство).

Частинами першою та другою статті 27 Закону передбачено, що укладення договорів на надання житлово-комунальних послуг (крім послуг з централізованого опалення, послуг з централізованого постачання холодної води, послуг з централізованого постачання гарячої води, послуг з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем)) згідно з установленим переліком для об'єктів державної або комунальної власності здійснюється за результатами конкурсу.

Перелік житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах, визначає орган місцевого самоврядування. Отже, законодавством України передбачено застосування конкурсних засад при наданні житлово-комунальних послуг та укладенні договорів.

Як встановлено під час перевірки Торчинською селищною радою не приймалося рішення щодо визначення переліку житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах.

Окрім того, Торчинською селищною радою не проводився конкурс на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах смт Торчин.

Регулювання відносин у сфері здійснення операцій поводження з побутовими відходами ґрунтується на підставі Законів України «Про житлово-комунальні послуги», «Про благоустрій населених пунктів», «Про відходи», «Про місцеве самоврядування в Україні», Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 року № 1070, Правил визначення норм надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 30.07.2010 року № 259, Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 року № 1173 (надалі - Порядок № 1173), Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 року № 1010 (надалі – Порядок № 1010).

Пунктом 1 частини першої статті 13 Закону послуги з вивезення твердих побутових відходів віднесено до житлово-комунальних послуг.

Відповідно до пункту 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Згідно із пунктом «е» частини першої статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право, зокрема, на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.

Відповідно до Порядку №1173, підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою державною адміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому Законом.

Водночас, постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1173 затверджений вичерпний перелік критеріїв відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам, одним з яких є вартість надання послуг з вивезення побутових відходів.

Згідно з пунктом 4 статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг належить визначення виконавця житлово-комунальних послуг.

Отже, міські, селищні, сільські ради є організаторами конкурсу та на конкурсних засадах повинні визначати виконавця послуги у сфері поводження з побутовими відходами, який безпосередньо надає послуги збирання та перевезення побутових відходів.

Абзацом першим пункту 30 Порядку №1173 визначено, що організатор конкурсу протягом не більше як п'яти робочих днів з дня проведення конкурсу вводить у дію відповідним актом рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту, межі якої були визначені умовами конкурсу, та зазначає строк, протягом якого виконавець має право надавати такі послуги, але не менше п'яти років.

Таким чином, підставою для прийняття Торчинською селищною радою рішення про визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів є рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту.

Статтею 19 Закону, визначено, що відносини між учасниками договірних відносин у сфері житлово-комунальних послуг здійснюються виключно на договірних засадах. Учасниками відносин є власник, споживач, виконавець, виробник.

Згідно статті 21 Закону, виконавець зобов'язаний підготувати та укласти із споживачем договір на надання житлово-комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов його виконання згідно з типовим договором. В той же час, стаття 20 цього Закону визначає, що споживач зобов'язаний укласти договір на надання житлово-комунальних послуг, підготовлений виконавцем на основі типового договору.

Типовий договір про надання послуг з вивезення побутових відходів затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 року № 1070 «Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів».

Не визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів призводить до того, що споживачі цих послуг не мають можливості реалізувати свої права, визначені статтею 20 Закону.

Таким чином, договір є основним документом, що регулює взаємовідносини між виконавцями послуг і споживачами, а саме визначає якісні та кількісні показники комунальних послуг і визначає відповідальність сторін при порушенні умов договору.

Всупереч вимог законодавства України у житлово-комунальній сфері Торчинською селищною радою не визначено виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів за результатами проведення конкурсу на надання цих послуг.

Відповідно до пункту 31 Порядку №1173, яким визначено, що з переможцем конкурсу протягом десяти календарних днів після прийняття конкурсною комісією рішення укладається договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту відповідно до типового договору згідно додатку № 2 Порядку №1173.

Не проведення Торчинською селищною радою конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів унеможливило укладення договору на надання послуг з вивезення побутових відходів в межах смт Торчин з суб'єктом господарювання - надавачем цих послуг на основі типового договору.

Нормативно - правовими актами України визначено обов'язковість укладення договорів, оскільки в договорах конкретизовані права і обов'язки учасників відносин, відповідальність сторін.

За умови відсутності договірних відносин органу місцевого самоврядування з суб'єктами господарювання, у цих суб'єктів господарювання не визначені права, обов'язки та відповідальність за надання послуг з вивезення побутових відходів, а орган місцевого самоврядування позбавлений можливості здійснювати законодавчо визначені функції у вигляді здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання на ринку послуг з вивезення побутових відходів, зокрема щодо забезпечення безперервного надання послуг з вивезення побутових відходів відповідно до графіка вивезення побутових відходів, а також вимог законодавства про відходи, санітарних норм і правил.

Згідно зі статтею 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до статті 2 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» державна політика у сфері житлово-комунальних послуг базується на принципах створення та

підтримання конкурентного середовища при виробленні та наданні житлово-комунальних послуг.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Отже, вищенаведені норми законодавства України вказують на необхідність сприяння з боку органів місцевого самоврядування розвитку конкуренції у сфері житлово-комунального господарства на території розташування відповідних територіальних громад, які вони представляють, та від імені і в інтересах яких здійснюють функції і повноваження місцевого самоврядування.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до усунення конкуренції.

Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції" вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється.

Враховуючи вищевикладене, бездіяльність Торчинської селищної ради щодо не проведення конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах смт Торчин є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до усунення конкуренції.

За результатами розгляду справи № 5-16 було підготовлено подання з попередніми висновками та надіслано Відповідачу для надання зауважень та пропозицій до його змісту.

Реагуючи на подання з попередніми висновками за результатами розгляду справи №5-16, Відповідач (лист від 22.03.2016 № 96/01.12/2-16) повідомив, що на даний час вже зібрано пакет документів на проведення конкурсу щодо надання послуг з вивезення твердих побутових відходів і, що про результати конкурсу територіальне відділення буде повідомлене додатково.

На час прийняття рішення зауважень та пропозицій до змісту подання з попередніми висновками за результатами розгляду справи № 5-16 у Відповідача не було.

Територіальне відділення запропонувало Торчинській селищній раді взяти участь у засіданні адміністративної колегії відділення, на якій буде розглянуто питання щодо прийняття рішення у справі № 5-16 про порушення конкурентного законодавства.

Відповідач звернувся з проханням розглянути рішення у справі № 5-16 без його участі.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5 (в редакції розпорядження

Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що бездіяльність Торчинської селищної ради (45612, Волинська обл., Луцький р-н, смт Торчин, вул. Незалежності, буд 103, код ЄДРПОУ), яка полягала у не проведенні конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не визначенні виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах смт Торчин є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які призвели до усунення конкуренції.

1.1 Торчинській селищній раді у двох місячний термін припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначеного у пункті 1 резолютивної частини рішення, шляхом здійснення заходів, спрямованих на проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів та визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах смт Торчин відповідно до вимог Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 року № 1173.

Рішення може бути оскаржено до господарського суду Волинської області у двомісячний строк з дня його одержання.